

[Christmas Møller.]

det maa være, maa jeg have Lov til at sige, at det er ikke lykkedes at faa Statens Rente ned under 4, tværtimod var den omkring 4½, da vi havde den tvangsmæssige Nedsættelse af Indlaansrenten, saaledes som den begyndte med Loven af 1. Maj 1933. Derfor synes jeg, man har Lov til at anvende Argumentet saaledes, som jeg tillod mig at gøre det.

Jeg skal endnu en Gang udtale min Tilfredshed med, at man har kunnet enes om det Resultat, her foreligger. Jeg for mit Vedkommende anerkender og erkender gerne, at det positive i det saamænd ikke er saa forfærdelig omfattende, der er mange andre og større Foranstaltninger, der skal til; hvad vi maaske først og fremmest er tilfredse med, er, at man ikke har gjort den Skade, man havde Mulighed for at gøre paa dette Omraade. Men vi for vort Vedkommende kan naturligvis kun være tilfredse med, at vore Synspunkter paa dette Omraade i saa høj Grad er trængt igennem.

Jørgen Jørgensen: Det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby) erklærede, at Retsforbundet vilde ikke stemme for det foreliggende Lovforslag og heller ikke imod, idet man ansaa det for muligt i væsentlig Grad at lette Landbrugets Økonomi gennem en Lovgivning om Renten. Det ærede Medlem anførte derefter, at det, man skulde tilstræbe, var, at Landbrugets Driftsudgifter blev sat ned i et rimeligt Forhold, saaledes at det blev muligt at eksistere ved at dyrke den danske Jord.

Det er Ting, der er let sagt, men regner det ærede Medlem ikke med, at Renteudgifter er en Driftsudgift? Er det det ærede Medlems Mening, at man her i Landet kan tilrettelægge en økonomisk Politik, som gør det muligt for de Landmænd, der har købt i de dyre Aar, at forrente den Gæld, de har? Er det det ærede Medlems Mening, at det vil være muligt her i Landet at skaffe saadanne økonomiske Vilkaar for Landbruget, at dygtige Landmænd, der sidder med en stor Gæld, ved de Priser, som vi i disse Aar har for Landbrugsprodukter, er i Stand til at klare sig? Det er ikke tilstrækkeligt at sige, at man ikke interesserer sig for Gælden, man vil ikke tvangsmæssigt sætte Renten ned. Skal Gælden skæres ned paa anden Vis, skal Rentebyrden lettes paa anden Vis, vil der kun være den Mulighed, at det sker ved Akkord eller Tvangsauktioner, hvor enkelte Kreditorer, i væsentlig Grad de smaa Kreditorer, alene kommer til at bære alle Omkostningerne. En Nedsækning af Gælden

gennem den frie Omsætning af Ejendommene til at bringe Ejendomspriserne ned betyder, at de smaa Kreditorer alene kommer til at bære alle Vanskelighederne, medens alle de store Kreditorer gaar fri.

Det ærede Medlem Hr. Krag erklærede nu, at det, man fra Venstres Side lagde ind i Ordet Gældssanering, var, hvad der havde fundet Udtryk i Venstres Ændringsforslag til Moratorieordningen. Jeg havde troet, det var noget ganske anderledes storslaaet, Venstre nu talte om. Moratorieordning, som er foreslaaet, og som Venstre har stillet sine Ændringsforslag til, byder adskillige Fordele, men i Sammenligning med den Ordning, vi har nu, anser jeg den ikke for dybtgaaende. Det ærede Medlem vilde give det Udseende af, at hvis Ordningen gennemførtes, vilde store Vanskeligheder for Landbruget være klaret.

Ved en dybtgaaende Gældssanering forstaar jeg en Ordning, hvor det gøres muligt for Landmændene paa det bestaaende Prisniveau at forrente den Gæld, som hviler paa Ejendommen, naar Landmanden er gennemsnitsdygtig. Det var Grundlaget for Gældsudvalgets Forslag, hvor man sagde, at ved en Forrentningsprocent paa omkring 3 i Landbruget vilde man søge at skabe et Renteniveau, saa at Landbruget paa dette Grundlag var i Stand til at gaa rundt. Ved en Gældssanering maa jeg forstaa dette, at man søger at gøre den Uret god, som er begaaet over for en Række unge Landmænd, der i de Aar, hvor Kronen var meget lav, købte Ejendomme, som de ved de nuværende Priser paa Landbrugets Produkter ikke kan faa til at forrente sig.

Derfor vil jeg mene, at den nævnte Moratorieordning godt kan have sin Betydning, men dens Betydning er dog i væsentlig Grad afhængig af, at der træffes andre Foranstaltninger for Førsteprioriteterne, og jeg kan ikke tillægge en Moratorieordning af denne Art den Værdi, det ærede Medlem gør.

Naar det ærede Medlem derefter siger, at Venstres Bidrag til at skabe Rentabilitet i Landbruget er meget betydeligt, og nævner Ting, som Venstre har foreslaaet, maa jeg dog for det første sige, at dette med Kronen er jo sket, og man kan ikke een Gang til benytte Kronen som Udgangspunkt for at hjælpe Landbrugets Økonomi, naar det ærede Medlem ikke i Dag tør gaa længere, end vi gjorde i 1933; og det er jo Sandheden, at det ærede Medlem tør ikke staa her op og sige, at vi skal gaa yderligere ned med Kronen. Den Hjælp, det danske Landbrug har faaet gennem Kronesænk-